

İstanbul,13.01.2004

Çevre Temizlik Vergisi'nin ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenleyen 30 seri no'lu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği 10.01.2004 tarih ve 25342 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmış bulunmaktadır.

Yeterince açık olan ve ek açıklama gerektirmeyen sözkonusu tebliğ sirküler ekinde bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımızla,

A R K A N & E R G İ N
ULUSLARARASI DENETİM VE
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
ANONİM ŞİRKETİ

(Resmi Gazete Tarih : 10.01.2004 Sayı:25342)

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun çevre temizlik vergisine ilişkin mükerrer 44 üncü maddesi, [5035 sayılı Kanun](#)un 41 inci maddesiyle yeniden düzenlenmiş olup, maddenin uygulanmasında dikkate alınması gereken hususlar aşağıda açıklanmıştır.

I- VERGİNİN KONUSU VE KAPSAMI

Maddenin birinci fıkrası, verginin konusunu ve kapsamını belirlemektedir. Anılan fıkra hükmüne göre, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabi bulunmaktadır. Boş bulunan, dolayısıyla hiçbir şekilde kullanılmayan binalar, 1.1.2004 tarihinden itibaren çevre temizlik vergisine tabi tutulmayacaktır.

Maddenin birinci fıkrasında geçen, "Çevre temizlik hizmetinden", bu madde kapsamındaki konut, işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalarda yeme, içme, kullanma, büro ve benzeri faaliyetler sonucu veya park ve piknik alanları gibi yerlerde oluşan ve çevrenin kirlenmesine neden olan her türlü çevresel atıkların, çevre ve insan sağlığına olumsuz etkilerinin önlenmesi için düzenli bir şekilde toplanması, taşınması, geri kazanılması, düzenli depolanması ve bertarafı suretiyle çevreye ve insan sağlığına zararsız hale getirilmesi ve bu suretle ekonomiye katkı sağlama işlemlerinin tümünün veya birkaçının anlaşılması gerekir.

II- VERGİYE TABİ OLMAYAN BİNALAR

Maddenin ikinci fıkrasında, çevre temizlik vergisine tabi olmayan binalara yer verilmiştir. Buna göre; genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların kuracakları birlikler, darülaceze ve benzeri kuruluşlar ve üniversiteler tarafından münhasıran hizmetlerinde kullanılan binalar, Kızılay Genel Merkezi ile şubeleri ve kampları, kredi ve yurtlar kurumuna ait öğrenci yurtları ile umuma açık ibadet yerleri, karşılıklı olmak şartıyla elçilik ve konsolosluk hizmetlerinde kullanılanlarla elçilerin ikametine mahsus olan binalar, milletlerarası kuruluşlar ve bunların temsilcilikleri tarafından kullanılan binalar ile bunların müstemilatı çevre temizlik vergisine tabi olmayacaktır.

Darülaceze ve benzeri kuruluşlar kapsamına, düşkünler evi, yetimhaneler, huzurevleri, Çocuk Esirgeme Kurumu ve korunmaya muhtaç çocukları koruma birliklerine ait çocuk yurtları gibi sosyal yardım kuruluşları girmektedir.

Yukarıda belirtilenlere ait olup da başkaları tarafından kullanılan binalar vergiye tabi olacaktır.

Örneğin, (A) İl Özel İdaresinin sahibi bulunduğu işyerini her hangi bir şahsa veya kuruma kiraya vermesi, katma bütçeli bir idare olan Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sahibi bulunduğu lojman binalarını mensuplarına tahsis etmesi halinde, kiraya verilen iş yeri ile lojman olarak tahsis edilen bu binalar, çevre temizlik vergisine tabi tutulacaktır.

III- MÜKELLEFLER

Maddenin üçüncü fıkrasına göre verginin mükellefi, her ne sıfatla ve ne şekilde olursa olsun binaları kullanan gerçek ve tüzel kişilerdir.

Barınma amacı ile oturlan, dolayısıyla konut olarak kullanılan yerlerde, içme veya temizlik için su kullanan gerçek ve tüzel kişilerle belediyeler veya büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ise su ve kanalizasyon idareleri arasında bir hizmet sözleşmesi yapılmakta ve hizmet sözleşmesi yapan bu gerçek ve tüzel kişiler de "Abone" olarak adlandırılmaktadırlar.

Dolayısıyla konutların vergilendirilmesinde, kullandıkları konuta ait su aboneliği bulunanlar, çevre temizlik vergisinin de mükellefi olup, adlarına su bedeli ile birlikte tahakkuk edecek çevre temizlik vergisini de ödemekle yükümlü bulunmaktadır.

Kullandıkları konuta ait su aboneliğinin başka gerçek veya tüzel kişilerin yahut apartman yönetimi adına olması halinde vergi, su abonesi olanlar tarafından ödenecek ancak, su aboneliği olanlar ödediği bu vergiyi binayı kullananlardan talep edebileceklerdir.

ÖRNEK: 1. (A) Şahsı sahibi bulunduğu konut için su abonesi olduktan sonra konutu (B) şahsına kiralamış ve su aboneliği kiracı adına yapılmamıştır. Bu durumda, (A) şahsı su faturası ile adına tahakkuk etmiş bulunan su bedeli ile birlikte çevre temizlik vergisini ödeyecek ve ödediği vergiyi kiracı (B)'den talep edebilecektir.

ÖRNEK: 2. 10 daireli bir apartmanın su aboneliği (B) şahsı adına "ortak abone" olarak tek su sayacı takılarak tesis edilmiştir. Bu durumda, (B) şahsı 10 daire ile ilgili çevre temizlik vergisini, su tüketim bedeli ile birlikte ödeyecektir. (B) şahsı ödediği çevre temizlik vergisini de her bir daireyi kullanan şahıslardan, su bedelinin dağıtım usulünü esas alarak talep edecektir. Boş olup, kullanılmayan dairelerde su tüketimi olmayacağından, boş bina sahipleri çevre temizlik vergisi ödemeyeceklerdir.

IV- BİLDİRİM, TAHAKKUK VE ÖDEME

Çevre temizlik vergisi ile ilgili maddenin son fıkrasında, Maliye Bakanlığının mükellefiyetle ilgili olarak bildirim verdimeye ve buna ilişkin usulleri belirlemeye, İçişleri Bakanlığının da görüşünü alarak bu

maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu hükme bağlanmıştır. Bu hüküm doğrultusunda İçişleri Bakanlığında alınan görüş ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 14 üncü maddesi hükmü dikkate alınarak Bakanlığımızca çevre temizlik vergisinin beyan, tahakkuk ve ödenmesine ilişkin usul ve esaslar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

1- Bildirim Verilmesi

Konutlara ait çevre temizlik vergisi, konutları kullananların su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle su tüketim bedeli ile birlikte tarh ve tahakkuk ettirileceğinden, konutları kullananlar tarafından ilgili belediyelere, büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ise su ve kanalizasyon idarelerine bildirim verilmeyecektir.

Belediyenin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan ancak, su ihtiyacı belediyece veya büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idarelerince tesis edilmiş su şebekesi haricinde karşılayan konutlar ile işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların yıl içinde kullanılmaya başlanması halinde, mükellefler; kullanmaya başladıkları tarihten itibaren 30 gün içinde bildirim vereceklerdir. Ancak, kullandıkları binalarla ilgili olarak daha önce bildirim veren mükellefler, grup, derece veya mükellefiyetlerinde herhangi bir değişiklik olmadığı sürece bildirimde bulunmayacaklar ve vergi her yılın Ocak ayında kendiliğinden tahakkuk etmiş sayılacaktır.

2- Verginin Tahakkuku ve Ödenmesi

a) Konutlara İlişkin Verginin Tahakkuku ve Ödenmesi

Konutlara ait çevre temizlik vergisi, belediyeler tarafından su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle metreküp başına 100.000 TL. olarak hesaplanacak ve su faturasında ayrıca gösterilmek suretiyle tahakkuk etmiş sayılacaktır. Bu suretle tahakkuk eden vergi, su tüketim bedeli ile birlikte belediyelerce tahsil edilecektir. Su ve kanalizasyon hizmetleri ayrı bir kanunla düzenlenmiş bulunan büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlardaki konutlara ait çevre temizlik vergisi ise 20.11.1981 tarihli ve 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idarelerince aynı esaslara göre tahakkuk ettirilerek tahsil edilecektir.

Diğer taraftan, çevre temizlik vergisine ilişkin değişiklikler, 1.1.2004 tarihinden itibaren yürürlüğe girdiğinden, verginin hesabında bu tarihten itibaren metreküp olarak tüketilen su miktarının esas alınması gerekmektedir. Bu nedenle, 1.1.2004 tarihinden sonra düzenlenen ve 1.1.2004 tarihinden önceki tarihleri de kapsayan faturalarda sadece, 1.1.2004 tarihinden sonraki döneme isabet eden su tüketim miktarları üzerinden bu vergi hesaplanacaktır .

ÖRNEK: (A) Belediyesinde 15 Ocak 2004 tarihinde (B) şahsı adına düzenlenen su faturasında; ilk okuma tarihi 22.11.2003, son okuma tarihi 10.01.2004, ilk gösterge 1485 (m3) , son gösterge 1505 (m3) olarak yer almaktadır. Bu durumda, 22.11.2003-10.01.2004 tarihleri arasında m3 olarak tüketilen su miktarı (1505-1485=) 20 m3 olmakla birlikte, tüketilen su miktarından 2004 yılına isabet eden su tüketim miktarı $(20/50) \times 10 = 4 \text{ m}^3$ olacaktır. Bu durumda, su faturasında gösterilmek suretiyle tahsil edilecek çevre temizlik vergisi miktarı $(4 \text{ m}^3 \times 100.000 \text{ TL} =)$ 400.000 TL. olarak hesaplanacaktır.

b) İşyeri ve Diğer Şekillerde Kullanılan Binalara İlişkin Verginin Tahakkuku ve Ödenmesi

5035 sayılı Kanununun 41 inci maddesiyle 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa eklenen geçici 5 inci madde ile 31.12.2005 tarihini geçmemek üzere, mükerrer 44 üncü maddede yer alan yetkiler kullanılıncaya kadar, işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin tarh ve tahakkukunda, söz konusu maddenin değişmeden önceki hükümlerine göre çıkarılmış bulunan Bakanlar Kurulu Kararı ile belediyelerce alınmış kararların uygulanmasına devam edileceği hükme bağlanmıştır.

Bilindiği gibi, 93/5105 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile grupları tespit edilen binaların hangi dereceye gireceği, binaların buldukları mahallin sosyal ve ekonomik farklılıkları, büyüklükleri ile binalardaki faaliyetin niteliği de dikkate alınarak belediye meclislerince belirlenmiş ve binaların derecelere intibakı belirli kriterler esas alınarak, 14 Seri Nolu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliğinde yer alan açıklamalar çerçevesinde daha önce yapılmış bulunmaktadır.

Bu açıklamalara göre, mükerrer 44 üncü maddede yer alan yetkiler kullanılıncaya kadar 93/5105 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen bina grupları ve bu gruplara göre belediyelerce yapılan binaların derecelere intibak işlemleri geçerli bulunmaktadır.

Buna göre, Belediyelerin çevre temizlik hizmetinden yararlanan ancak, su ihtiyacını belediyece veya büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idarelerince tesis edilmiş su şebekesi haricinde karşılayan konutlar ile işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin, binaların grupları itibarıyla belediyelerce en son intibak ettirildikleri derecelere ait aşağıda yer alan tarifedeki tutarlar üzerinden 2004 yılının Ocak ayında yıllık olarak tahakkuk ettirilecektir.

Yıllık Vergi Tutarları (TL)

Bina Grupları	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	1.250.000.000	1.000.000.000	750.000.000	625.000.000	500.000.000
2. Grup	750.000.000	600.000.000	450.000.000	375.000.000	300.000.000
3. Grup	500.000.000	400.000.000	300.000.000	250.000.000	200.000.000
4. Grup	250.000.000	200.000.000	150.000.000	125.000.000	100.000.000
5. Grup	150.000.000	120.000.000	90.000.000	75.000.000	60.000.000
6. Grup	75.000.000	60.000.000	45.000.000	32.000.000	25.000.000
7. Grup	25.000.000	20.000.000	15.000.000	12.000.000	10.000.000

Yıllık tutarı itibariyle tahakkuk eden çevre temizlik vergisinin, birinci taksiti emlak vergisinde olduğu gibi her yılın Mart, Nisan ve Mayıs aylarında, ikinci taksiti ise Kasım ayı içinde ödenecektir.

Diğer taraftan, su ihtiyacını belediyece veya büyük şehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idarelerince tesis edilmiş su şebekesi haricinde karşılayan konutlar ile işyeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların yıl içinde kullanılmaya başlanması halinde; yıllık vergiden, mükellefiyetin başladığı tarihten (bu tarih dahil) o yılın sonuna kadar olan süreye tekabül eden vergi, bildirim verme süresi içinde tahakkuk ettirilecektir. Verginin ödenmesi ise mükellefiyetin ilk taksit süresi geçmeden başlaması halinde, yarısı emlak vergisinin birinci taksit süresi içinde, yarısı da Kasım ayı içinde ödenecektir. Mükellefiyetin ilk taksit süresi geçtikten sonra ancak, yılın ilk yarısında başlaması halinde ise tahakkuk edecek verginin yarısı bildirim verme süresi içinde, yarısı ise Kasım ayı içinde ödenecektir. Mükellefiyetin yılın ikinci yarısında ve taksit süresi geçmeden başlaması halinde, bildirim verme süresi içinde tahakkuk edecek verginin tamamı Kasım ayı içinde, mükellefiyetin ikinci taksit süresi geçtikten sonra başlaması halinde ise bildirim verme süresi içinde ödenecektir.

ÖRNEK: (A) şahsı satın aldığı 20 yatak kapasiteli konaklama tesisini 15 Mart 2004 tarihinde kullanmaya başlamış ve mükellef süresi içinde ilgili belediyeye bildirim vermiştir. Mükellefin kullandığı bina, ilgili belediye tarafından tarifenin V. grup 3 üncü derecesine intibak ettirilmiştir.

Bu durumda mükellef , 15/3/2004-31/12/2004 tarihleri arasında kullanılacak bina ile ilgili olarak ilgili belediye tarafından tahakkuk ettirilecek $(90.000.000/365) \times 292 = 72.000.000$ lira verginin yarısını 2004 yılının Mayıs ayı sonuna kadar, yarısını ise 2004 yılının Kasım ayı içinde ödeyecektir.

V- MÜTEAKİP YILLARDA UYGULANACAK VERGİ MİKTARININ TESPİTİ

Maddenin onbirinci fıkrasında, maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarında yer alan tutarların, her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılacağı ve bu tutarların belirlenmesinde, vergi tutarlarının yüzde beşini aşmayan kesirlerin dikkate alınmayacağı öngörülmüştür.

Buna göre, 2004 yılını takip eden yıllarda, su tüketim miktarları esas alınmak suretiyle metreküp başına hesaplanacak tutarlar ile tarifede yer alan her bir dereceye ait tutarlar, Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle belirlenecektir. Ancak, maktu vergi tutarlarının bu suretle hesaplanması sırasında, vergi tutarlarının yüzde beşini aşmayan kesirler atılacaktır.

ÖRNEK: Tarifeye göre, 5 inci grup 3 üncü derecede 2004 yılı çevre temizlik vergisi 90.000.000 TL olarak belirlenen bir işyerinin 2005 yılı vergisi, 2004 yılı için tespit edilen yeniden değerlendirme oranı %12 olarak tespit edildiğinde, aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

İşyerinin 2004 yılı yıllık çevre temizlik vergisi	90.000.000 TL
2004 yılı için tespit edilen yeniden değerlendirme oranı	%12
2004 yılı vergisinin yeniden değerlendirme oranında artırılmış tutarı ($90.000.000 + 90.000.000 \times \%12 =$)	100.800.000 TL
Vergi tutarının %5'i ($100.800.000 \times \%5 =$)	5.040.000 TL
Vergi tutarının belirlenmesinde dikkate alınmayacak tutar	800.000 TL
2005 yılı çevre temizlik vergisi tutarı ($100.800.000 - 800.000 =$)	100.000.000 TL

VI- VERGİNİN DAĞILIMI

Maddenin dokuzuncu fıkrasında verginin dağılımına ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Buna göre , 2560 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan su ve kanalizasyon idareleri, büyük şehir dahilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu vergiyi süresinde ödemeyen mükelleflerden tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar bir bildirim ile

ilgili belediyeye bildirecek ve aynı süre içinde ödeyecektir. Aynı idareler tahsil ettiği vergi ve gecikme zammı toplamının yüzde yirmisini ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere büyükşehir belediyesine tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktaracaklardır.

Diğer taraftan, büyükşehir belediyesi dahilindeki ilçe veya ilk kademe belediyelerinin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisi ve gecikme zammı toplamının %20'sini de bir bildirim ile ertesi ayın 20 inci günü akşamına kadar büyükşehir belediyesine bildirmesi ve aynı süre içinde ödemesi gerekmektedir.

Tahsil ettiği vergiyi ve gecikme zammını yukarıda belirtilen süreler içinde ilgili belediyelere yatırmayan idarelerden bu tutarlar, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı ile birlikte tahsil edilecektir.

1.1.2004 tarihinden itibaren kullanılan binalar için tahakkuk ettirmek suretiyle tahsil edilecek vergi ve gecikme zammından, Çevre Kirliliğini Önleme Fonu'na herhangi bir pay aktarımı yapılmayacaktır.

VII- DİĞER HUSUSLAR

1.Belediyeler, büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ise su ve kanalizasyon idareleri, 1.1.2004 tarihinden itibaren konutlar için düzenlemekte oldukları "Su Tüketim Faturası"nda çevre temizlik vergisine ilişkin bölüme de yer vereceklerdir.

2. İşyeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ilişkin tarifedeki vergi miktarları , büyükşehir belediye sınırları içinde bulunanlar hariç olmak üzere, kalkınmada öncelikli belediyeler ile nüfusu 5000'den az belediyelerde yüzde 50 indirimli uygulanacaktır.

3. "Çevre Temizlik Vergisi Bildirimi" vermesi gereken mükellefler için, ilgili belediyeler 14 Seri Nolu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği ekinde yayımlanan; "Çevre Temizlik Vergisi Bildirimi"ni çoğaltarak kullanacaklardır.

4. 14 Seri Nolu Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliğinin Bu tebliğe aykırı hükümleri, 1.1.2004 tarihinden itibaren uygulanmayacaktır.

Tebliğ olunur.